

روایی و پایایی نسخه فارسی نمایه عوامل حفاظت کننده فردی (IPFI)

نجمه آگنج⁽¹⁾، دکتر نازنین هنرپروران⁽²⁾، دکتر ژاله رفاهی⁽³⁾

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، روان سنجی نسخه فارسی نمایه عوامل حفاظت کننده فردی (IPFI) بود. **روش:** در پژوهش پیمایشی حاضر، 481 دانش آموز دبیرستانی (243 دختر) به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از نواحی استان فارس انتخاب شدند. نسخه فارسی IPFI به روش ترجمه - ترجمه وارون تنظیم شد و برای گردآوری داده ها به کار رفت. برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل عاملی استفاده شد. **یافته ها:** تحلیل عاملی به شیوه مؤلفه های اصلی نشان گر ساختار چهار عاملی توانش شخصی، توانش اجتماعی، تعهد اجتماعی و انسجام اجتماعی بود. ضریب همبستگی نمره کل مقیاس با عوامل توانش شخصی، توانش اجتماعی، تعهد اجتماعی و انسجام اجتماعی به ترتیب 0/78، 0/67، 0/70 و 0/72 بود ($p \leq 0/01$). ضریب آلفای کرونباخ این عوامل نیز به ترتیب 0/86، 0/82، 0/77 و 0/77 به دست آمد. دونیمه سازی پایایی ابزار را تأیید کرد. **نتیجه گیری:** نسخه فارسی IPFI از روایی و پایایی مناسب برخوردار است.

کلیدواژه: نمایه عوامل حمایت کننده فردی؛ روایی؛ پایایی

[دریافت مقاله: 1390/4/12؛ پذیرش مقاله: 1390/11/24]

220
220

مقدمه

موقعیت های خطرزا، حفظ شایستگی ها هنگام برخورد با تهدیدها و بهبود آسیب ها» تعریف شده است (به نقل از 3). به بیان دیگر، تعریف تاب آوری بر فرایندهای درونی و بیرونی سازگاری موفقیت آمیز مبتنی است؛ فرایندهای درونی همان تفاوت های ژنتیکی هستند و فرایندهای بیرونی، تغییرهای ناشی از عوامل زیست شناختی و محیطی، که در اثر رشد و در طول زمان شکل می گیرند. از این حالت با عنوان پویایی² در تاب آوری یاد می شود (4).

دو عامل در رشد تاب آوری اثر دارد؛ عوامل مخاطره آمیز محیطی، روان شناختی و زیست شناختی، که آسیب پذیری فردی را افزایش می دهد و عوامل حمایتی فردی، اجتماعی و خانوادگی، که از اثر گذاری آسیب ها و خطرات محیطی جلوگیری می کند. عوامل حمایتی ظرفیت تاب آوری فرد را در هر زمان بالا می برد. توجه به عوامل حمایتی این موضوع را روشن می کند که چرا برخی بچه ها می توانند خود کارآمدی و اعتماد به نفس خود را هنگام مواجهه با مشکلاتی که موجب

در دو دهه اخیر، تاب آوری¹ و عوامل بازدارنده و تقویت کننده آن از مباحث اصلی در پژوهش های مربوط به کودکان و نوجوانان بوده است. تاب آوری فرایندی است که طی آن، نوجوانان در معرض خطر به حس توانمندی مجهز می شوند و بنابراین در بیشتر موارد باعث جلوگیری از رفتارها و تفکرات خود شکن و منفی می شود (1). از دهه 1970 مشاهده کودکانی که در شرایط ناگوار رشد کرده بودند ولی رفتار منحرف و بیمارگونه نشان نداده بودند، موجب شد به جای پژوهش درباره عوامل خطرزای ایجاد کننده مشکلات رفتاری، عوامل حمایتی (مانند ویژگی ها، شرایط و موقعیت ها) مورد بررسی قرار گیرد، که به نظر می رسد پیامدهای منفی را تغییر می دهند و افراد را قادر می سازند تا فشارهای زندگی را در کنترل داشته باشند (به نقل از 2). تاب آوری «فرایند، توانایی یا برون داد موفقیت آمیز سازگاری، باوجود چالش ها و موقعیت های تهدیدزا» و «برون دادهای مثبت، باوجود

(1) کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، فارس، مرودشت، کیلومتر سه جاده تخت جمشید - مرودشت، صندوق پستی 465. دورنگار: 0732-42223249 (نویسنده مسئول) E-mail: najme.aganj@gmail.com؛ (2) دکترای مشاوره، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی استهبان؛ (3) دکترای مشاوره، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت.

1- resilience 2- dynamic

خرده‌مقیاس‌های مدرسه، خانواده، هنجارهای موافق اجتماعی، خودپنداره، خودکنترلی، خودکارآمدی، دیدگاه مثبت، جرأت‌ورزی، اطمینان و همکاری به ترتیب 0/61، 0/93، 0/65، 0/59، 0/46، 0/65، 0/56، 0/65، 0/58، 0/48، 0/58 گزارش شده است (8). نسخه فارسی IPFI با کاربرد روش ترجمه - ترجمه وارون تنظیم شد. روایی محتوایی¹⁶ و صوری¹⁷ نسخه نهایی با تأیید استادان متخصص، به‌دست آمد. پس از این مرحله، بنا بر نظر شورای تحقیقات آموزش و پرورش استان فارس، گویه‌هایی که با زمینه فرهنگی جامعه ایرانی هماهنگی نداشت (گویه‌های مربوط به نگرش نوجوانان نسبت به الکل و مواد مخدر)، حذف شد و در نهایت ابزار مورد نظر با 61 گویه میان نمونه توزیع و پس از تکمیل، گردآوری شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار SPSS-14¹⁸ و به روش ضریب همبستگی پیرسون¹⁹ و تحلیل عاملی²⁰ انجام شد.

یافته‌ها

برای بررسی روایی سازه²¹ و شناسایی عوامل زیربنایی IPFI، روش تحلیل عاملی به کار رفت. دو شاخص KMO²² و آزمون بارتلت²³ به ترتیب 0/905 و 729/6 و در سطح 0/0001 معنادار بودند، که قابلیت گویه‌های مقیاس را برای انجام تحلیل عاملی تأیید کردند. در تحلیل عاملی بارهای بزرگ‌تر از 0/30 معنادار در نظر گرفته شدند. روش تحلیل عاملی به شیوه مؤلفه‌های اصلی²⁴ و چرخش متعامد²⁵ با روش واریماکس²⁶ الگوی چهارعاملی را تأیید کرد. این چهار عامل روی هم 41/47 درصد واریانس کل را تبیین کردند. ارزش ویژه (و درصد واریانس تبیین‌شده) به‌وسیله چهار عامل یک، دو، سه و چهار به ترتیب 16/68 (19/32)، 5/98 (12/46)، 5/05 (9/45) و 2/66 (5/09) به‌دست آمد. این چهار عامل

تسلیم دیگران می‌شود، حفظ کنند (5). بهره‌هوشی، عزت نفس، احساس خودکارآمدی، خوش‌بینی، خلاقیت، حل مسأله و کفایت اجتماعی از عوامل حمایتی فردی؛ کیفیت روابط در خانواده و شیوه فرزندپروری از عوامل خانوادگی؛ دوستان، معلمان، همسایگان و مدارس مؤثر از عوامل اجتماعی و سازمان‌ها و نهادهای مذهبی از عوامل مرتبط با جامعه است. بررسی‌ها نشان دادند این عوامل در دو گروه تاب‌آور و غیرتاب‌آور تفاوت معنی‌دار دارند (6). عوامل حمایتی پاسخ نوجوانان را به عوامل خطرآفرین، که موجب برون‌دادهای خطرآفرین می‌شود، تعدیل می‌کنند (به‌نقل از 7). با توجه به نقش تاب‌آوری در سازگاری مثبت نوجوانان، ساخت ابزار سنجش آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. یکی از ابزارهای سنجش تاب‌آوری نوجوانان، نمایه عوامل حفاظت‌کننده فردی¹ (IPFI) (8) است. IPFI یک آزمون خودگزارشی 71 گویه‌ای است که ویژگی‌های فردی را در سه عامل پیوند اجتماعی² (SB)، توانش شخصی³ (PC) و توانش اجتماعی⁴ (SC) مورد بررسی قرار می‌دهد. SB سه خرده‌مقیاس مدرسه، خانواده و هنجارهای موافق اجتماعی⁵، PC چهار خرده‌مقیاس خودپنداره⁶، خودکنترلی⁷، خودکارآمدی⁸ و دیدگاه مثبت⁹ و SC سه خرده‌مقیاس جرأت‌ورزی¹⁰، اطمینان¹¹ و همکاری¹² را دربرمی‌گیرد. IPFI در آغاز برای ارزیابی میزان موفقیت برنامه پیش‌گیری در نوجوانان 10-16 ساله ساخته شد و پس از آن در بسیاری از پژوهش‌ها به کار رفت. هدف پژوهش حاضر بررسی روایی¹³ و پایایی¹⁴ نسخه فارسی این ابزار بود.

روش

جامعه پژوهش پیمایشی حاضر عبارت بود از تمامی دانش‌آموزان دبیرستان‌های نواحی چهارگانه استان فارس با جمعیتی حدود 98 هزار نفر، در سال تحصیلی 1389-90 در سه مقطع اول، دوم و سوم. حجم نمونه 481 نفر به‌دست آمد. با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، از میان نواحی چهارگانه آموزش و پرورش استان فارس، دو ناحیه 2 و 4 به تصادف انتخاب شد. سپس از میان مدارس این دو ناحیه، 18 مدرسه (9 مدرسه دخترانه و 9 مدرسه پسرانه) انتخاب و از میان این مدرسه‌ها 481 نفر انتخاب شد. به دانش‌آموزان اطمینان داده شد پاسخ‌های آن‌ها محرمانه خواهد ماند و تنها برای هدف پژوهشی از آن‌ها بهره گرفته خواهد شد. برای گردآوری داده‌ها، نمایه عوامل حفاظت‌کننده فردی (IPFI) (8) به کار رفت. ضریب آلفای کرونباخ¹⁵ کل مقیاس و

1- Individual Protective Factors Index	
2- Social Bonding	3- Personal Competence
4- Social Competence	5- pro-social norms
6- self-concept	7- self-control
8- self-efficacy	9- positive outlook
10- assertiveness	11- confidence
12- cooperation	13- validity
14- Reliability	15- Cronbach α
16- content	17- face
18- Statistical Package for the Social Science-version 14	
19- Pearson correlation	20- factor analysis
21- construct	22- Kaiser-Meyer-Olkin
23- Bartlett test	24- principle component
25- orthogonal rotation	26- varimax

به ترتیب توانش شخصی، تعهد اجتماعی، توانش اجتماعی و برای ارزیابی روایی IPFI، ضریب همبستگی میان خردمقیاس‌های هر عامل با همان عامل و سپس ضریب همبستگی عامل‌ها با کل مقیاس بررسی شد (جدول 2).

جدول 1- محتوا، بار عاملی و تعلق عاملی گویه‌های نسخه فارسی نمایه عوامل حفاظت کننده فردی (IPFI)

بار عاملی	محتوا	عامل
0/925	شیوه‌ای را که طبق آن رفتار می‌کنم، دوست دارم.	8
0/913	می‌توان به من اعتماد کرد.	19
0/913	زندگی من به کلی نابسامان است.	28
0/913	افراد معمولاً مرا دوست دارند.	13
0/847	من می‌توانم بیشتر کارهایی را که سعی در انجام آن‌ها دارم، به انجام برسانم.	35
0/813	من هر کاری را که دوست دارم انجام دهم، انجام می‌دهم.	29
0/781	بعضی اوقات شما مجبور می‌شوید برای رسیدن به خواسته‌تان، درگیری فیزیکی داشته باشید.	3
0/781	من از چیزی که به نظر می‌رسم، راضی هستم.	56
0/781	من به راحتی از کوره در می‌روم.	9
0/708	زمانی که عصبانی هستم، سر دیگران فریاد می‌کشم.	37
0/692	بعضی اوقات از روی غرض، چیزهایی را می‌شکنم.	43
0/688	اگر احساس کنم که دوست دارم دیگران را بزنم، این کار را انجام خواهم داد.	57
0/332	اتفاقات بد برای افرادی چون من رخ می‌دهند.	24
0/340	از این می‌ترسم که در آینده زندگی‌ام سعادتمندانه نباشد.	20
0/575	من به احتمال هیچ‌گاه به قدر کافی پول نخواهم داشت.	44
0/575	من تصور می‌کنم هنگامی که بزرگ شوم، خانه خوبی خواهم داشت.	38
0/514	زمانی که سعی می‌کنم خوب باشم، مردم به من توجه می‌کنند.	49
0/530	اگر سخت کار کنید، به آنچه که می‌خواهید، خواهید رسید.	52
0/530	برای گرفتن یک تصمیم درست، مهم است که در مورد پیامدهای آن فکر کنید.	58
0/468	دیگران تصمیم می‌گیرند که برای من چه اتفاقی بیفتد.	14
0/447	مهم است که قبل از عمل کردن، فکر کنید.	23
0/458	اگر سخت درس بخوانم، نمرات بهتری کسب خواهم کرد.	36
0/582	من درباره اتفاقاتی که برایم رخ می‌دهند، مسئول هستم.	61
0/599	من به احتمال قبل از سی سالگی خواهم مرد.	4
0/599	من فکر می‌کنم هنگامی که بزرگتر شوم، خانواده خوبی خواهم داشت.	15
0/684	من واقعاً می‌خواهم که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شوم.	7
0/673	به‌اتمام رساندن دبیرستان کار مهمی است.	17
0/651	مدرسه رفتن اتلاف وقت است.	21
0/633	من به سختی تلاش می‌کنم تا در مدرسه عملکرد مطلوبی داشته باشم.	32
0/620	بسیاری از روزها ترجیح می‌دهم که به مدرسه نروم.	47
0/580	من دوست دارم هر چه زودتر مدرسه را ترک کنم.	53
0/578	من می‌توانم به والدینم بگویم که در مورد هر چیز چه احساسی دارم.	1
0/576	خانواده‌ام از من انتظارات زیادی دارند.	12
0/575	گاهی اوقات از والدینم خجالت می‌کشم.	18
0/567	خانواده‌ام مرا مأیوس می‌کنند.	26
0/542	من از انجام دادن کارها با خانواده‌ام لذت می‌برم.	33
0/540	من از صحبت کردن با خانواده‌ام لذت می‌برم.	54
0/457	دوست دارم که دیگر افراد را خوشحال بینم.	2
0/414	تبعیت از قوانین حماقت است.	27
0/407	می‌توان به بیشتر مردم اعتماد کرد.	34
0/316	بازی عادلانه، از برنده شدن بسیار مهمتر است.	42

۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸-۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹-۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳-۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲-۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۰-۳۹۱-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵-۳۹۶-۳۹۷-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۵-۴۰۶-۴۰۷-۴۰۸-۴۰۹-۴۱۰-۴۱۱-۴۱۲-۴۱۳-۴۱۴-۴۱۵-۴۱۶-۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸-۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴-۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲-۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰-۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶-۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲-۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸-۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶-۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴-۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸-۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶-۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴-۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰-۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸-۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶-۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴-۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲-۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰-۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸-۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶-۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲-۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸-۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶-۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴-۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲-۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰-۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶-۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸-۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶-۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴-۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲-۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰-۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸-۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶-۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴-۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲-۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰-۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸-۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶-۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴-۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲-۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰-۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶-۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴-۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲-۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰-۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸-۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶-۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴-۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲-۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰-۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸-۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶-۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲-۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰-۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸-۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶-۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴-۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲-۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰-۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸-۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶-۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴۹-۱۰۵۰-۱۰۵۱-۱۰۵۲-۱۰۵۳-۱۰۵۴-۱۰۵۵-۱۰۵۶-۱۰۵۷-۱۰۵۸-۱۰۵۹-۱۰۶۰-۱۰۶۱-۱۰۶۲-۱۰۶۳-۱۰۶۴-۱۰۶۵-۱۰۶۶-۱۰۶۷-۱۰۶۸-۱۰۶۹-۱۰۷۰-۱۰۷۱-۱۰۷۲-۱۰۷۳-۱۰۷۴-۱۰۷۵-۱۰۷۶-۱۰۷۷-۱۰۷۸-۱۰۷۹-۱۰۸۰-۱۰۸۱-۱۰۸۲-۱۰۸۳-۱۰۸۴-۱۰۸۵-۱۰۸۶-۱۰۸۷-۱۰۸۸-۱۰۸۹-۱۰۹۰-۱۰۹۱-۱۰۹۲-۱۰۹۳-۱۰۹۴-۱۰۹۵-۱۰۹۶-۱۰۹۷-۱۰۹۸-۱۰۹۹-۱۱۰۰-۱۱۰۱-۱۱۰۲-۱۱۰۳-۱۱۰۴-۱۱۰۵-۱۱۰۶-۱۱۰۷-۱۱۰۸-۱۱۰۹-۱۱۱۰-۱۱۱۱-۱۱۱۲-۱۱۱۳-۱۱۱۴-۱۱۱۵-۱۱۱۶-۱۱۱۷-۱۱۱۸-۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۱-۱۱۲۲-۱۱۲۳-۱۱۲۴-۱۱۲۵-۱۱۲۶-۱۱۲۷-۱۱۲۸-۱۱۲۹-۱۱۳۰-۱۱۳۱-۱۱۳۲-۱۱۳۳-۱۱۳۴-۱۱۳۵-۱۱۳۶-۱۱۳۷-۱۱۳۸-۱۱۳۹-۱۱۴۰-۱۱۴۱-۱۱۴۲-۱۱۴۳-۱۱۴۴-۱۱۴۵-۱۱۴۶-۱۱۴۷-۱۱۴۸-۱۱۴۹-۱۱۵۰-۱۱۵۱-۱۱۵۲-۱۱۵۳-۱۱۵۴-۱۱۵۵-۱۱۵۶-۱۱۵۷-۱۱۵۸-۱۱۵۹-۱۱۶۰-۱۱۶۱-۱۱۶۲-۱۱۶۳-۱۱۶۴-۱۱۶۵-۱۱۶۶-۱۱۶۷-۱۱۶۸-۱۱۶۹-۱۱۷۰-۱۱۷۱-۱۱۷۲-۱۱۷۳-۱۱۷۴-۱۱۷۵-۱۱۷۶-۱۱۷۷-۱۱۷۸-۱۱۷۹-۱۱۸۰-۱۱۸۱-۱۱۸۲-۱۱۸۳-۱۱۸۴-۱۱۸۵-۱۱۸۶-۱۱۸۷-۱۱۸۸-۱۱۸۹-۱۱۹۰-۱۱۹۱-۱۱۹۲-۱۱۹۳-۱۱۹۴-۱۱۹۵-۱۱۹۶-۱۱۹۷-۱۱۹۸-۱۱۹۹-۱۲۰۰-۱۲۰۱-۱۲۰۲-۱۲۰۳-۱۲۰۴-۱۲۰۵-۱۲۰۶-۱۲۰۷-۱۲۰۸-۱۲۰۹-۱۲۱۰-۱۲۱۱-۱۲۱۲-۱۲۱۳-۱۲۱۴-۱۲۱۵-۱۲۱۶-۱۲۱۷-۱۲۱۸-۱۲۱۹-۱۲۲۰-۱۲۲۱-۱۲۲۲-۱۲۲۳-۱۲۲۴-۱۲۲۵-۱۲۲۶-۱۲۲۷-۱۲۲۸-۱۲۲۹-۱۲۳۰-۱۲۳۱-۱۲۳۲-۱۲۳۳-۱۲۳۴-۱۲۳۵-۱۲۳۶-۱۲۳۷-۱۲۳۸-۱۲۳۹-۱۲۴۰-۱۲۴۱-۱۲۴۲-۱۲۴۳-۱۲۴۴-۱۲۴۵-۱۲۴۶-۱۲۴۷-۱۲۴۸-۱۲۴۹-۱۲۵۰-۱۲۵۱-۱۲۵۲-۱۲۵۳-۱۲۵۴-۱۲۵۵-۱۲۵۶-۱۲۵۷-۱۲۵۸-۱۲۵۹-۱۲۶۰-۱۲۶۱-۱۲۶۲-۱۲۶۳-۱۲۶۴-۱۲۶۵-۱۲۶۶-۱۲۶۷-۱۲۶۸-۱۲۶۹-۱۲۷۰-۱۲۷۱-۱۲۷۲-۱۲۷۳-۱۲۷۴-۱۲۷۵-۱۲۷۶-۱۲۷۷-۱۲۷۸-۱۲۷۹-۱۲۸۰-۱۲۸۱-۱۲۸۲-۱۲۸۳-۱۲۸۴-۱۲۸۵-۱۲۸۶-۱۲۸۷-۱۲۸۸-۱۲۸۹-۱۲۹۰-۱۲۹۱-۱۲۹۲-۱۲۹۳-۱۲۹۴-۱۲۹۵-۱۲۹۶-۱۲۹۷-۱۲۹۸-۱۲۹۹-۱۳۰۰-۱۳۰۱-۱۳۰۲-۱۳۰۳-۱۳۰۴-۱۳۰۵-۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۰۹-۱۳۱۰-۱۳۱۱-۱۳۱۲-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵-۱۳۱۶-۱۳۱۷-۱۳۱۸-۱۳۱۹-۱۳۲۰-۱۳۲۱-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۴-۱۳۲۵-۱۳۲۶-۱۳۲۷-۱۳۲۸-۱۳۲۹-۱۳۳۰-۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳-۱۳۳۴-۱۳۳۵-۱۳۳۶-۱۳۳۷-۱۳۳۸-۱۳۳۹-۱۳۴۰-۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۳-۱۳۴۴-۱۳۴۵-۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۸-۱۳۴۹-۱۳۵۰-۱۳۵۱-۱۳۵۲-۱۳۵۳-۱۳۵۴-۱۳۵۵-۱۳۵۶-۱۳۵۷-۱۳۵۸-۱۳۵۹-۱۳۶۰-۱۳۶۱-۱۳۶۲-۱۳۶۳-۱۳۶۴-۱۳۶۵-۱۳۶۶-۱۳۶۷-۱۳۶۸-۱۳۶۹-۱۳۷۰-۱۳۷۱-۱۳۷۲-۱۳۷۳-۱۳۷۴-۱۳۷۵-۱۳۷۶-۱۳۷۷-۱۳۷۸-۱۳۷۹-۱۳۸۰-۱۳۸۱-۱۳۸۲-۱۳۸۳-۱۳۸۴-۱۳۸۵-۱۳۸۶-۱۳۸۷-۱۳۸۸-۱۳۸۹-۱۳۹۰-۱۳

جدول 1- ادامه

عامل	محتوا	بارعاملی
48	در هر فردی ویژگی‌های خوبی وجود دارد.	0/322
60	من بیشتر مردم را دوست ندارم.	0/353
40	دوستانم به من احترام می‌گذارند.	0/674
45	من اغلب آنقدر خجالت می‌کشم که نمی‌توانم سؤال بپرسم.	0/673
39	اگر چیزی را متوجه نشوم، در مورد آن از دیگران سؤال می‌کنم.	0/671
50	من از اینکه در مقابل یک گروه قرار بگیرم، متفرم.	0/620
59	من به‌طور معمول مردم را ناامید می‌کنم.	0/615
16	اگر با یکی از دوستانم موافق نباشم، می‌توانم این را به او بگویم.	0/62
51	این مهم است که سهم خود را در کمک به کارهای خانه انجام دهید.	0/589
25	کمک به دیگران به من احساس خوبی می‌دهد.	0/544
46	اغلب احساس تنهایی می‌کنم.	0/480
30	اگر دلیلی داشته باشم، طرز فکر را تغییر می‌دهم.	0/367
41	من دوست دارم که همیشه وظیفه خود را انجام دهم.	0/383
21	من دوست دارم که با دیگران باشم.	0/662
55	کمک به دیگران بسیار رضایت‌بخش است.	0/655
10	من به خوبی با افراد دیگر کنار می‌آیم.	0/640
31	دوست شدن با دیگران برایم سخت است.	0/605
11	بخشی از یک گروه بودن، جالب است.	0/577
6	من دوست دارم در خانه کمک کنم.	0/504
5	من همیشه دوستانی خواهم داشت.	0/335

3- عزت نفس

4- انسجام اجتماعی

جدول 2- همبستگی میان خرده‌مقیاس‌های هر حیطه با همان حیطه‌ها با نمره کل IPFI

عامل‌ها	خرده‌مقیاس‌ها	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی‌داری	با نمره کل IPFI	سطح معنی‌داری
توانش شخصی	مدرسه	0/62	0/01	0/78	0/01	0/01	0/01
	خانواده	0/66	0/01				
	هنجارهای موافق اجتماعی	0/61	0/01				
تعهد اجتماعی	خودپنداره	0/47	0/01	0/70	0/01	0/01	0/01
	خودکنترلی	0/68	0/01				
	دیدگاه مثبت	0/60	0/01				
	خودکارآمدی	0/48	0/01				
توانش اجتماعی	جرات‌ورزی	0/56	0/01	0/67	0/01	0/01	0/01
	اطمینان	0/63	0/01				
	همکاری	0/71	0/01				
انسجام اجتماعی		0/69	0/01	0/69	0/01	0/01	0/01

برای برآورد پایایی IPFI روش‌های همسانی درونی و دونیمه کردن¹ به کار رفت؛ آلفای کرونباخ (و ضریب اسپیرمن براون²) برای عامل‌های تعهد اجتماعی، توانش شخصی، توانش اجتماعی، انسجام اجتماعی و کل مقیاس به ترتیب برابر بود با 0/86 (0/79)، 0/96 (0/93)، 0/82 (0/82)، 0/77 (0/72) و 0/95 (0/95).

کاربرد آزمون t مستقل برای مقایسه دختران و پسران نشان داد میان دو گروه تنها در خرده‌مقیاس‌های مدرسه ($p \leq 0/05$)، $t=2/11$ ، $df=479$ و هنجارهای موافق اجتماعی ($p \leq 0/05$)، $t=2/32$ ، $df=479$ تفاوت وجود داشت.

بحث

یافته‌های تحلیل عاملی نشان‌گر روایی سازه IPFI بود. عوامل به‌دست آمده از نسخه فارسی در پژوهش حاضر با عوامل به‌دست آمده از نسخه اصلی متفاوت بود: بدین ترتیب که نسخه اصلی سه عامل توانش شخصی، تعهد اجتماعی و توانش اجتماعی (8) و نسخه فارسی چهار عامل به‌دست داد. عامل نخست و دوم، هماهنگ با نسخه اصلی، توانش شخصی و تعهد اجتماعی نام گرفت، ولی عامل توانش اجتماعی در نسخه اصلی، به دو عامل توانش اجتماعی و انسجام اجتماعی در بررسی حاضر تبدیل شد. به نظر می‌رسد دلیل این امر، حذف برخی گویه‌های مربوط به نگرش نوجوانان نسبت به مواد مخدر و الکل - بنا به درخواست محیط پژوهشی - بود که موجب شد ساختار عاملی مقیاس تحت تأثیر تعداد کم گویه‌ها قرار گیرد. افزون بر این، شاید تفاوت‌های فرهنگی میان جوامع سبب می‌شود افراد نشانه‌ها و منابع حمایت به گونه یکسانی درک نکنند. هم‌چنین از آنجا که حمایت و درک حمایت از جنبه‌های گوناگون تأثیر می‌پذیرد، شاید نتوان مرز بسیار دقیق و مشخصی میان جنبه‌های گوناگون آن در نظر گرفت و تفکیک به عوامل و خرده‌مقیاس‌ها بیشتر به جنبه‌های نظری ارتباط داشته و برای درک بهتر موضوع بوده است، در حالی که در عمل این ابعاد با هم هم‌پوشی تنگاتنگی دارند. به باور گرینبرگ (9) بیشتر متغیرهای حمایتی بر مبنای عوامل سه‌تایی ارایه شده توسط ورنر (10) و لوتار و زیگلر (11) انتخاب شده‌اند: 1- ویژگی‌های فردی و شخصیتی کودک (مانند استقلال، توانایی فکری و پاسخ‌دهی)، 2- رابطه ایمن و گرم در خانواده و 3- در دسترس بودن حمایت‌های فرخانوادگی (مانند دوستان و معلمان).

ضرایب همبستگی عامل‌ها با نمره کل و ضریب همبستگی خرده‌مقیاس‌های هر عامل با نمره کل آن عامل مثبت و معنادار بود و هیچ مورد همبستگی منفی یا پایین مشاهده نشد. این امر نشان‌گر مناسب بودن گویه‌های مقیاس است. در کل ضریب پایایی IPFI با روش‌های گوناگونی مانند آلفای کرونباخ، دو نیمه آزمون، اسپیرمن براون و ضریب آلفای نیمه اول و دوم، نشان‌گر هماهنگی و ثبات درونی خوب (0/89-0/95) این ابزار و جهت‌گیری مشترک گویه‌ها در اندازه‌گیری سازه عوامل حمایت کننده فردی بود.

درک تاب‌آوری افزون بر نیاز به فهم تهدیدهای پیش‌روی فرد، نیازمند درک هنجارهای فرهنگی مؤثر در رشد موفق فرد هنگام قرار گرفتن در معرض خطر نیز هست. اگرچه عوامل کلی مانند خودکارآمدی، اعتماد به نفس، دلبستگی ایمن، اطمینان و خوش‌بینی بر تاب‌آوری فرد تأثیر دارد، تلفیق این عوامل با ریشه‌های فرهنگی، مانند الگوی تعاملی پدر و مادر، احساس مسئولیت‌پذیری، ارزش‌ها و مراسم مذهبی، شوخ‌طبعی و انتظارات جنسیتی است که چگونگی رسیدن به بهزیستی را هنگام روبه‌رو شدن با عوامل خطرزا شکل می‌دهد (12). به بیان دیگر می‌توان گفت زمینه‌های فرهنگی فرد باعث ایجاد ویژگی‌های رفتاری خاصی در فرد می‌شود و الگوهای ارزشی، اعتقادی و نگرشی خاصی را در فرد توسعه می‌دهد که این امر تاب‌آوری را شدت و ضعف می‌بخشد (13).

پژوهش‌های گوناگونی به نقش فرهنگ، به عنوان یک جنبه مهم در تاب‌آوری پرداخته‌اند. برای مثال کلاوس اهلرز (14) در پژوهشی نشان داد استرس‌زها در افراد با سوابق و پیشینه فرهنگی و نژادی مختلف، به‌طور متفاوتی درک می‌شود و ابعاد بوم‌شناختی به‌ویژه پیشینه فرهنگی فرد، بر توسعه تاب‌آوری مؤثر است. بنابراین بایستی هنگام پژوهش در مورد تاب‌آوری در جمعیت‌های گوناگون، فرهنگ را نیز در نظر گرفت.

در کل ضرایب پایایی و روایی مناسب این ابزار و سهولت اجرای آن، شرایط استفاده گسترده پژوهشگران را از این ابزار فراهم می‌آورد. از محدودیت‌های پژوهش حاضر، نبود ابزاری مناسب و پایا برای سنجش تاب‌آوری در نوجوانان بود که در تعیین روایی ملاکی³ محدودیت ایجاد کرد. محاسبه ضریب همبستگی این ابزار با مقیاس‌های مشابه، که تاب‌آوری نوجوانان را مورد ارزیابی قرار می‌دهد، برای بررسی روایی هم‌گرای⁴ این

1- split-half
3- criterion

2- Spearman-Brown
4- convergent

6. Kim T, Lee SM, Yu K, Lee S, Puig A. Hope and meaning of life as influences on Korean adolescents' resilience: Implications for counselors. *APER J.* 2005; 6(2):143-52
7. Rew L, Horner SD. Youth resilience framework for reducing health-risk behaviors in adolescents. *JPN.* 2003; 18:379-88
8. Springer JF, Philips JI. individual protective factors index (IPFI): A measure of adolescent resiliency. Folsom, CA: EMT Associates, Inc; 1997.
9. Greenberg MT. Promoting resilience in children and youth; preventive intervention and their interface with neuroscience. *Ann N Y Acad Sci.* 2006; 1094:139-50.
10. Werner E. High-risk children in youth adulthood: A longitudinal study from birth to 32 years. *Am J Orthopsychiatry.* 1989; 59:72-81.
11. Luthar SS, Zigler E. Resilience is not unidimensional construct: Insights from a prospective study of inner-city adolescents. *Dev Psychopathol.* 1994; 5:703-17.
12. Ungar M. nurturing hidden resilience in at-risk youth in different cultures. *J CACAP.* 2005; 15(2):53-8.
13. Reich JW, Zautra AJ, Stuart Hall J. Handbook of adult resilience. New York: Guilford press; 2010.
14. Clauss-Ehlers CS. Socio-cultural factors, resilience and coping: Support for a culturally sensitive measure of resilience. *J Appl Dev Psychol.* 2008; 29:197-212.

ابزار پیشنهاد می‌شود. در آخر پیشنهاد می‌شود این مقیاس بیشتر در کارهای پژوهشی استفاده شود و تا احراز دیگر شاخص‌های روان‌سنجی آن، از به‌کارگیری در موردهای تشخیصی پرهیز شود.

[بنا به اظهار نویسنده مسئول مقاله، حمایت مالی و تعارض منافع وجود نداشته است].

منابع

1. Luthar SS, Cicchetti D, Becker B. The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work. *Child Dev.* 2000; 71 (3):543-62.
2. Liard NWA. The construction of a measure to assess the development of resilience in adolescents of African descent, [Dissertation]. [Florida]: Florida State University; 2004. 148p.
3. Clauss-Ehlers CS. Socio-cultural factors, resilience and coping: Support for a culturally sensitive measure of resilience. *J Appl Dev Psychol.* 2008; 29:197-212.
4. Rutter M. Resilience, competence and coping. *Child Abuse Negl.* 2007; 31(3):205-9.
5. Leak JA. Qualitative Study of Resilience among African American Adolescent Male Students in North Carolina. [Dissertation], [North Carolina State]: North Carolina State University; 2003. 236p.

Original Article

Validity and Reliability of the Persian
Individual Protective Factors Index (IPFI)

Abstract

Objectives: The purpose of this study was to check the psychometric properties of the Persian Individual Protective Factors Index (IPFI). **Method:** In the current survey, 481 high school students (243 girls) were recruited via multistage cluster sampling. Individual Protective Factors Index was prepared by translation and back translation, and then used for data gathering. **Results:** Factor analysis using principle component method revealed a 4-factor structure for the IPFI, namely Social Bonding, Personal Competence, Social Competence, and Social Coherence subscales. The correlation coefficient of the Social Bonding, Personal Competence, Social Competence, and Social Coherence with total score were 0.70, 0.78, 0.67 and 0.69, respectively ($p \leq 0.01$). The respective alpha coefficients for the above dimensions were 0.86, 0.96, 0.82, and 0.82, respectively. The reliability was confirmed by the split-half method. **Conclusion:** The Persian IPFI is a valid and reliable research instrument.

Key words: Individual Protective Factors Index; validity; reliability

[Received: 3 July 2011; Accepted: 13 February 2012]

Najme Aganj*, Nazanin
Honarparvaran^a, Zhale Refahi^b

* Corresponding author: Marvdasht Branch,
Islamic Azad University, Marvdasht, Iran, IR.
Fax: +98732-42223249
E-mail: najme.aganj@gmail.com

^a Estahban Branch, Islamic Azad University,
Estahban, Iran; ^b Marvdasht Branch, Islamic Azad
University, Marvdasht, Iran.

226
226